

UD MED SPROGET

Af Torben Weirup

En gruppe yngre kunstnere viser en række værker i Den Frie Udstillingsbygning, hvor de på forskellig vis undersøger og leger med sproget.

Billedkunsten er et andet sprog end det talte og skrevne. Kunst har en anden grammatik og en foranderlig syntaks - og uanset hvilket medie der nu er tale om, kan man formulere sig på en ganske anden måde. Der er oven i købet et gammelt mundheld, som vil vide, at et billede siger mere end tusinde ord.

Til trods for, at billedkunstnerne altså har et rigt sprog for sig selv, hænder det, at der er nogle af dem, der også formulerer sig skriftligt. Det sker endda, at resultatet er lykkeligt. Dertil kommer hele retninger inden for billedkunsten, hvor skriften inddrages. I den reneste konceptkunst kan en beskrivelse af værket sættes i stedet for en realisering af det, for pointen er at overføre en idé eller en forestilling fra et menneske til andre, og navnlig i den tradition fra 1960'erne og frem er ord og forklaringer ofte indgået på linje med egentlige billedelementer.

I 1960'erne opstod ligefrem en gruppe af kunstnere, Art and Language, der interesserede sig for forholdet mellem billede og sprog. I mail-art og forskellige former for fluxus bruges ofte sproglige ytringer som dele af værket. Og herhjemme er Henrik Have både en pioner og en veteran inden for dette område af billedkunsten. Ligesom Poul Pedersen og Mogens Otto Nielsen er det, og William Louis Sørensen var det. Der er imidlertid også andre kunstnere, der på vidt forskellig måde interesserer sig for at undersøge dette felt. Og det kan man se på en udstilling, der måske nok stritter i alle retninger, men derved blot viser den mangfoldighed, der kan findes inden for billedkunsten.

Man skal ikke forvente sig lange tekster, heldigvis, men ord indgår selvfølgelig i mange af værkerne. Eksempelvis bliver man tiltalt - komplimenteret endda - når man vasker hænder på toilettet, hvor Bosch & Fjords lydinstallation findes bag spejlet. Morsom er på sin vis også et stavvær skabt af Camilla Gaugler og Mikkel Larris, hvorpå der hænger sedler med en hel del af de ord, vi kan finde på at sige, når vi omtaler handlingen at elske. Det er et omfattende og imponerende stykke arbejde, de to kunstnere har udført, og alt efter temperament kan man jo så glæde sig over den sproglige mangfoldighed eller tværtom finde den fattig eller måske udtryk for bestemte kønsrolleforestillinger.

Problemstillinger

I andre arbejder tages afsæt i en særlig skilteæstetik eller nogle af de billeder, vi kender fra hverdagen, der så udstyres med en fiksdrejning som for at kommentere virkelighedens indretning. Og sproget kan jo så også have karakter af koder eller tegn, som Nanna Debois Buhl viser i sit værk, der som titlen, »Shoes on powerlines«, antyder, handler om sammenbundne sko, der er hængt i lygtepæle og lignende som meddelelser for indforståede, måske kriminelle. Hvis det da ikke blot er et forbipasserende modefænomen.

En af de mest trivielle tendenser i tidens kunst går ud på, at man frygtelig gerne vil fortælle om en problemstilling. Så kan man udarbejde nogle tekstplancher eller tage et videokamera med ud i virkeligheden, ligesom man har lært i skolen. Og således i - i som regel alt, alt, alt, alt for lange værker - belyse eller kritisk kommentere dette eller hint problem. Man illustrerer altså. Frem for at koncentrere, potensere, give form. Lave kunst, slet og ret. Men jeg må indrømme, at det faktisk lykkes Sonja Lillebæk Christensen at få en vedkommende og reflekteret film ud af sine ekskursioner til klublivet i Danmark. Sejlklubben eksempelvis eller billardklubben og stedet, drengene mødes for at spille dart. Og netop drengene. For hun fortæller om en typisk maskulin verden, et af de få tilbageværende reservater, hvor konerne nok kan få lov til at komme med, og de kan også blive både kasserer og gode til, hvad det nu er, der er klubbens formål.

Kaspar Bonnén, der ofte har anvendt bogstaver og ord i sine værker, har skabt en installation, som mest af alt minder om erindringen om et teenageværelse, og blandt adskillige tænksomme installationer kan nævnes Tine Louise Kortermands værk bestående af bl.a. en kolonihavehuslignende konstruktion; en pavillon for refleksionen, hvilket netop er det, man bliver vidne til i form af en optagelse af en stemme, der delagtiggør gæsten i sine overvejelser. Den franske politiker Talleyrand mente ellers, at sproget var givet menneskene, for at de kan skjule deres tanker.

Formidlingen af udstillingen er ikke noget at råbe hurra for. Men selve udstillingen er.